

भारतीय जैन संघटनेचे
कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय
वाघोली, पुणे - ४१२२०७

कम्युनिटी कॉलेज योजना : अहवाल
डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलिटी अँड टुरिझम
२०१४-२०१५ ते २०१७-२०१८

सामाजिक बांधिलकीचा वारसा असलेल्या भारतीय जैन संघटना संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष आदरणीय मा. शांतिलालजी मुथ्था यांनी शिक्षण समाजाभिमुख करण्यासाठी, समाजातील तळागाळात शिक्षण पोहोचविण्यासाठी, प्रत्येक व्यक्तीस रोजगार, नोकरी मिळण्याची शाश्वती व शिक्षण घेण्याचा मुलभूत हक्क मिळालाच पाहिजे या जाणिवेतून महाविद्यालयामध्ये सुरु झालेल्या कम्युनिटी महाविद्यालय योजनेला पाठिंबा दिला. आदरणीय शांतिलालजी मुथ्था यांच्या अमूल्य मार्गदर्शन व प्रोत्साहनाने या कम्युनिटी महाविद्यालय योजनेचा शुभारंभ महाविद्यालयामध्ये झाला.

देशामध्ये शिक्षण अभिव्यक्तीसाठी शिक्षणाचा दर्जा सुधारण्यासाठी, सामाजिक व सांस्कृतिक ओळख निर्माण करण्यासाठी, भविष्यात भेडसाविणाऱ्या आव्हानांना तोंड देत अव्यक्त संधी मिळवून देणे हे शिक्षणाचे ध्येय आहे.

तरुणांचा भारत अशी जगात ओळख असलेला भारत तीस वर्षांपेक्षा कमी वय असलेल्या तरुणांचा देश, २०२५ पर्यंत जगाच्या २५% कार्यशक्ती असलेला देश म्हणून भारत ओळखला जाऊ शकतो. त्यामुळे भारतामध्ये उच्च दर्जाची गुणवत्ता, सहजशक्य, लवचिक व संयुक्तिक असणारी शिक्षण व्यवस्था प्रत्येक व्यक्तीला व समाजाला उपलब्ध करून देण्यासाठी, तसेच देशाची मागणी व पुरवठा यांच्यातील विसंगती कमी करण्यासाठी तसेच प्रतिवर्षी देशाच्या अर्थव्यवस्थेसाठी प्रशिक्षित कामगार व उद्योजक तयार करण्यासाठी, केंद्र शासनाच्या नियोजन मंडळाच्या बाराव्या पंचवार्षिक योजने अंतर्गत विद्यापीठ अनुदान आयोग (युनिव्हर्सिटी ग्रांट्स कमिशन) तर्फे

भारतामधील महाविद्यालयामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून कम्युनिटी महाविद्यालय योजना सुरु करण्यात आली.

नवीन लघुउद्योगांना चालना देणे, उद्योगांना आवश्यक, कुशल, मनुष्यबळ मिळवून देण्यासाठी, कौशल्य व गुणवत्ता यांनी परिपूर्ण असा युवक घडवण्यासाठी आणि सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे बारावी नंतर उच्च शिक्षणाला मुकलेल्या समाजातील एका मोठ्या वर्गाला शिक्षणाचा मार्ग खुला करून देणे, त्यांना पदविका अभ्यासक्रमातून पदवी पर्यंतचा मार्ग करून देणे हाच खरा कम्युनिटी महाविद्यालय योजनेचा उद्देश आहे.

व्यवसायाभिमुख शिक्षण व कौशल्य, उच्च प्रतीचे रेमिडियल शिक्षण, उद्योगांना गरज असलेले प्रशिक्षणे प्रशिक्षण, प्रत्येक व्यक्तीला रोजगार संधी तसेच नवउद्योगांना चालना, उच्च शिक्षण व समाज यांचे संलग्नीकरण, भविष्यकाळामध्ये उच्च शिक्षण पूर्ण करण्याची संधी या कम्युनिटी महाविद्यालय योजनेमधून मिळणार आहे.

वाघोली येथील भारतीय जैन संघटनेच्या कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालयात शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ ते २०१५-१६ या दोन वर्षासाठी युजीसी कडून डिप्लोमा कोर्स इन हॉस्पिटॅलिटी अँड टुरिझम या कोर्ससाठी मान्यता मिळाली आहे. या पदविका अभ्यासक्रमासाठी किमान शैक्षणिक पात्रता १२ वी पास अशी आहे. या कोर्ससाठी स्थानिक व्यक्तींना प्राधान्याने प्रवेश दिला जाईल. शासन व युजीसी च्या नियमावलीनुसार एससी/एसटी/ओबीसी साठी ठराविक जागा असतील. या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेण्यासाठी वयाची अट नाही. १२ पास झालेली व्यक्ती या कोर्ससाठी प्रवेश घेऊ शकते.

या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांस प्रोत्साहनपर १०००/- शिष्यवृत्ती प्रति महिना देण्याची तरतूद आहे.

पदविका अभ्यासक्रमाचा कालावधी एक वर्षाचा आहे. यासाठी श्रेयांक पध्दत असून अभ्यासक्रम ६०० तासांमध्ये पूर्ण करण्यात येईल. या डिप्लोमा कोर्ससाठीचा अभ्यासक्रम हा समाजातील नामांकित व प्रस्थापित, आघाडीवर असलेल्या टुरिझम व हॉटेल व्यवसाय करणाऱ्या उद्योजकांशी विचार विनिमय करून तयार केला गेला आहे. यासाठी अशा ट्रॅव्हलस व टुरिझम संस्थाशी महाविद्यालयातर्फे सामंजस्य करार (चशीरपवी ष णपवशीरपवळपस) केलेले आहेत. जेणेकरून

हा अभ्यासक्रम वरील उद्योगधंद्याच्या गरजेशी व राष्ट्रीय व्यावसायिक गुणवत्तेचा दर्जाशी समतोल साधेल.

महाविद्यालयाचे विद्यमान प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे यांनी या योजनेसंदर्भात सांगितले की, स्थानिक, राष्ट्रीय व जागतिक उद्योगांना आवश्यक असणारे कुशल मनुष्यबळ सध्या उपलब्ध नसल्यामुळे उद्योगधंद्यांना चालना मिळत नाही आणि याचा अर्थव्यवस्थेवर परिणाम होतो हे टाळण्यासाठी, शिक्षण व्यवस्थेला समाजाभिमुख होणे अति आवश्यक आहे. आमचे महाविद्यालय शहरी व ग्रामीण पुण्याच्या सीमेवर असून ग्रामीण भागातील उच्च शिक्षणापासून वंचित राहिलेल्या वर्गाला शिक्षण प्रवाहात आणणे, त्यांना पर्यटन क्षेत्रामध्ये उद्योग व रोजगार उपलब्ध करून देणे, बेरोजगारी कमी करणे, त्यांना स्वावलंबी बनविणे, नव उद्योजक बनविणे हेच या कम्युनिटी महाविद्यालय योजना कार्यरत करण्यामागेच आमचे उद्दिष्ट्य आहे. यासाठी स्थानिक व्यक्तींनी या डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलीटी अॅण्ड टुरीझम या पदविका अभ्यासक्रमास प्रवेश निश्चिती करून विद्यार्थ्यांचे भविष्य उज्ज्वल करण्याची संधी आम्ही उपलब्ध करून देत आहोत याचा फायदा करून द्यावा असे आवाहन मा. प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे यांनी केले.

‘इट्स बेटर लेट देन नेव्हर’ या चॉसर यांच्या प्रसिध्द अशा उक्तीनुसार वयाच्या कुठल्याही पायरीवर आपण एक सोनेरी भविष्याची शुभ सुरुवात करू शकतो असे विधान प्राचार्यांनी यावेळी केले.

शैक्षणिक वर्ष २०१४-२०१५ आणि २०१५-२०१६ साठी युजीसीचे अनुदान कम्युनिटी कॉलेज योजनेअंतर्गत महाविद्यालयास मंजूर झाले.

शैक्षणिक वर्ष २०१४-२०१५ साठी २०,६५,०००/- व शैक्षणिक वर्ष २०१५-२०१६ साठी २०,६५,०००/- अनुदान यु.जी.सी. कडून मंजूर झाले. (अपपशीश-ख) या अनुदानाचा पहिला धनादेश दि. १४-१०-२०१४ रोजी १२,८२,५००/- इतका महाविद्यालयास मिळाला.

(डॉ. माधुरी देशमुख)
नोडल ऑफिसर

(डॉ. बाबासाहेब सांगळे)

भारतीय जैन संघटनेचे
कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय
वाघोली, पुणे - ४१२२०७

कम्युनिटी कॉलेज योजना : अहवाल डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलिटी अँड टुरिझम

द्वितीय वर्ष २०१५-२०१६

शैक्षणिक वर्ष २०१५-२०१६ मध्ये द्वितीय वर्षामध्ये एकूण ८६ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्ज केले होते. त्यापैकी युजीसीच्या जातीनिहाय प्रवेश निकषानुसार आणि मुलाखतीद्वारे निवड झालेल्या ५० विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला. (अपपशीश-तखख)

या वर्षाचे टाईटबल तयार करून एकूण ९ तज्ञ व्यक्तींची नेमणूक एकत्रित मानधनावर केली गेली आणि महाविद्यालयातील १० प्राध्यापकांनी देखील अभ्यासक्रमानुसार व्याख्याने घेतली. (अपपशीश-तखख)

द्वितीय वर्षाचे उद्घाटन दिनांक १२ सप्टेंबर २०१५ रोजी मा. डॉ. संजय चहांदे, प्रधान सचिव, शिक्षण मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन यांच्या शुभहस्ते झाले. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांच्या स्कील डेव्हलपमेंट विभागातर्फे आणि उच्च शिक्षण, पुणे विभाग, पुणे यांच्या तर्फे कम्युनिटी कॉलेज स्कीम चालू असलेले सर्व महाविद्यालयातून भारतीय जैन संघटनेच्या कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, वाघोली येथील कम्युनिटी कॉलेज योजनेची निवड मा. डॉ. संजय चहांदे यांच्या भेटीसाठी निवड केली गेली.

मा. संजय चहांदे यांनी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या स्कील डेव्हलपमेंटच्या प्रमुख डॉ. पूजा मोरे, सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे विभाग, पुणेचे मा. विजय नारखेडे, प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे, कम्युनिटी कॉलेज योजनेच्या नोडल ऑफिसर डॉ. माधुरी देशमुख व कम्युनिटी कॉलेज योजनेमध्ये शिकवित असलेले सर्व प्राध्यापक यांची सभा घेतली व कम्युनिटी कॉलेज

योजनेचा आढावा घेतला. यावेळेस त्यांनी कम्युनिटी कॉलेज योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणीबद्दल महाविद्यालयाचे कौतुक केले.

या शैक्षणिक वर्षामध्ये आपल्या कम्युनिटी कॉलेज योजनेस सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे विभाग, पुणे मा. डॉ. विजय नारखेडे, मा. शांतिलालजी बोरा, अध्यक्ष, बीजेएस संकुल, विद्यापीठाची बेस्ट कॉलेज टीम यांनी भेट दिली.

कम्युनिटी कॉलेज योजनेमध्ये सहभागी विद्यार्थ्यांना इंडस्ट्रीयल भेटीअंतर्गत सहलीचे नियोजन शिकविण्यासाठी २८-०१-२०१६ ते ३१-०१-२०१६ या चार दिवसीय सहलीचे आयोजन मालवण, तारकर्ली येथे आयोजित करण्यात आली होती. यामध्ये एकूण ३२ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

दिनांक ०९-०१-२०१६ रोजी कम्युनिटी कॉलेज योजने अंतर्गत फुड प्रॉडक्शन या विषयावर आधारित प्रदर्शन आयोजित केले. यामध्ये ४० विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळे पदार्थ बनवून आणले होते आणि पदार्थ बनविण्यासाठी लागणारी सामग्री, पध्दत आणि खर्च याविषयी माहिती विशद केली.

या विद्यार्थ्यांसाठी दोन दिवसीय कार्यशाळा दिनांक ०४-०२-२०१६ ते ०५-०२-२०१६ मध्ये ग्रुमींग अँड इंटरव्ह्यू स्कील यावर घेण्यात आले. या कार्यशाळेमध्ये दिपाली सिंघल, प्रा. इफ्तिखार खान, श्री. संजय सिंग व प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे यांनी उद्घाटन केले व मार्गदर्शन केले. या कार्यशाळेमध्ये एकूण २९ विद्यार्थी सहभागी झाले. मा. इफ्तिखार खान यांनी रिझ्युम रायटींग, ग्रोमींग आणि मुलाखत कशी द्यायची याचे प्रात्यक्षिकासाहित मार्गदर्शन केले.

हयात रिजेन्सी, विमाननगर येथे एकूण २६ विद्यार्थ्यांनी मुलाखत दिली. यापैकी १३ विद्यार्थ्यांचे हयात मध्ये ऑन जॉब ट्रेनिंगसाठी निवड झाली व दिनांक ९ फेब्रुवारी २०१६ ते ०९ एप्रिल २०१६ या कालावधीमध्ये या विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट पध्दतीने प्रशिक्षण पूर्ण केले. १ विद्यार्थी जाधवगढ हेरीटेज हॉटेल, सासवड, पुणे व इतर विद्यार्थ्यांनी जाफरान, इनऑरबीट मॉल, वडगावशेरी, पुणे, सीटी पॉईंट हॉटेल, विमाननगर, एलएन टुर्स, सीक्स सेन्स हॉलीडेज, पुणे येथे दोन महिन्याचे प्रशिक्षण पूर्ण केले. (अपपशीश-खद)

ऑक्टोंबर मध्ये नॅशनल स्किल कार्पोरेशन आणि सेक्टर स्किल कौन्सील लेव्हल ५ यांच्या मार्फत ऑनलाईन पध्दतीने एकूण ३७ विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्यात आली. या परीक्षेमध्ये एकूण ३६ विद्यार्थी परीक्षा पास झाले. या अगोदर दिनांक २१ ते २३ डिसेंबर २०१५ या कालावधीत विद्यार्थ्यांची लेव्हल ४ची परीक्षा आयोजित करण्यात आली होती. या परीक्षेसाठी प्रा. हेमंत पाटील, एस. एस. पी.एम. एस. कॉलेज ऑफ हॉटेल मॅनेजमेंट आणि केटरिंग टेक्नॉलॉजी यांना बहिःस्थ पर्यवेक्षक म्हणून बोलाविण्यात आले होते.

द्वितीय वर्ष चालू असताना दिनांक ८ एप्रिल २०१६ नवी दिल्ली येथे युजीसी ऑफीसमध्ये परीक्षक मंडळासमोर कम्युनिटी कॉलेज योजनेचे पॉवरपॉइंट प्रेझेंटेशन प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे व प्राध्यापक माधुरी देशमुख यांनी दिले असता पुढील दोन वर्षासाठी म्हणजे शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ व शैक्षणिक वर्ष २०१७-२०१८ साठी कम्युनिटी कॉलेज योजनेस मान्यता मिळाली व दोन वर्षासाठी ४०,८०,०००/- निधी मंजूर करण्यात आला. (अपपशुीश-द)

द्वितीय वर्षाच्या पास विद्यार्थ्यांना दिनांक २८-०१-२०१७ रोजी डॉ. के. एच. संचेती यांच्या हस्ते पदवी प्रदान करण्यात आली. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांपैकी ३९ विद्यार्थ्यांनी पुढे शिक्षण घेण्यास प्रारंभ केला व ७ विद्यार्थी हे एल एन टूर्स ह्या ट्रेव्हल्स एजन्सीमध्ये काम करित आहेत. तीन विद्यार्थी स्वतःचे इस्टेट एजंट म्हणून कार्यरत आहेत व एका विद्यार्थीनीने स्वतःची टूर एजन्सी सुरू केली आहे.

(डॉ. माधुरी देशमुख)
नोडल ऑफिसर

(डॉ. बाबासाहेब सांगळे)